

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 83 din 09.03.2011

Dosar nr: 9A/2010

Petiția nr: 766/28.01.2010

Petent: Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (autosesizare)

Reclamat: S. A., primarul municipiului Cluj-Napoca, Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca

Obiect: Neretrocedarea bunurilor aparținând Bisericii Unitariene. Criteriu: religie.

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul petentei

I.1.1. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, sector 1, București;

I.2. Numele, domiciliul și sediul reclamatului

I.2.1. S. A., primarul municipiului Cluj-Napoca, Str. Moților nr. 3, Cluj-Napoca, județul Cluj.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Autosesizarea din 28.01.2010 arată că în **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** apar următoarele: „Biserica unitariană a câștigat trei clădiri în Cluj, în urma unor demersuri juridice separate, însă a intrat în posesia a doar două clădiri. Primăria Clujului a continuat să amâne semnarea documentelor de retrocedare a celei de-a treia clădiri sub diverse pretexte.”

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Au fost solicitate puncte de vedere din partea Asociației Umaniste din România (**Adresa nr. 1018/09.02.2010**, fila 2 din dosar), Bisericii Unitariene din Transilvania

(**Adresa nr. 1328/18.02.2010**, fila 4 din dosar) și reclamatului (**Adresa nr. 1329/18.02.2010**, fila 5 din dosar).

3.3. Reclamatul a fost citat la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) pentru data de 11.05.2010 (fila 11 din dosar).

3.4. La audierea din 11.05.2010 reclamatul nu s-a prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Autosesizarea înregistrată la CNCD cu **nr. 766/28.01.2010** (fila 1 din dosar) arată că în **Raportul Departamentului de Stat al SUA pe anul 2009 privind libertatea de religie în România** apar următoarele: „Biserica unitariană a câștigat trei clădiri în Cluj, în urma unor demersuri juridice separate, însă a intrat în posesia a doar două clădiri. Primăria Clujului a continuat să amâne semnarea documentelor de retrocedare a celei de-a treia clădiri sub diverse pretexte.”

4.2.1. Prin **Adresa nr. 6048/28.07.2010** s-au comunicat reclamatului datele imobilului (situat în Cluj-Napoca, B-dul 21 Decembrie nr. 7, restituit în 2004 prin **Decizia nr. 455/17.12.2004**).

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Prin **Adresa nr. 47716/4521/16.03.2010**, înregistrată la CNCD cu nr. **2250/22.03.2010** (fila 7 din dosar) reclamata arată că nu cunoaște la ce imobil se face referire în petiție.

4.2.2. Prin **Adresa nr. 171517/453/01.09.2010**, înregistrată la CNCD cu nr. **6943/06.09.2010** (fila 14 din dosar) reclamata arată că prin **Hotărârea de consiliu nr. 531/15.12.2009** s-a aprobat scoaterea imobilului din domeniul public și privat al statului, urmândca Biserica Unitariană să solicite întocmirea protocolului de predare-primire.

4.3. Susținerile Consistoriului Bisericii Unitariene din Transilvania

4.2.1. Prin **Adresa nr. 181/2010**, înregistrată la CNCD cu nr. **1995/15.03.2010** (fila 6 din dosar) Biserica Unitariană din Transilvania arată că retrocedarea în natură a unui imobil situat în Cluj-Napoca, B-dul 21 Decembrie nr. 7, restituit în 2004 prin **Decizia nr. 455/17.12.2004** a Comisiei speciale de retrocedare, a fost tegiversată de către Primăria municipiului Cluj-Napoca până la sfârșitul anului 2009, când prin **Hotărârea de consiliu nr. 531/15.12.2009** s-a aprobat scoaterea imobilului din domeniul public și privat al statului.

V. Motivele de fapt și de drept

Opinia majoritară exprimată de Asztalos Csaba Ferenc, Gergely Dezideriu, Juria Cristian, Pop Ioana Liana, Vlaș Claudia Sorina:

5.1. În fapt, Colegiul constată că obiectul prezentei autosesizări îl constituie neretrocedarea efectivă a unui imobil situat în Cluj-Napoca de către Primăria Municipiului Cluj Napoca către Biserica Unitariană din Transilvania, imobil ce a fost revendicat din anul

2005, restituit prin Decizia nr.455/17.12.2004 de către Comisia specială de retrocedare și scos din domeniul public și privat al statului prin Hotărârea de Consiliu Local 531/15.12.2009.

5.2. Atât prin punctul de vedere al Bisericii Unitariene cât și prin cel al Primăriei Municipiului Cluj Napoca se constată că procedura de retrocedare este îndeplinită, urmând să se procedeze și la predarea efectivă în natură și semnarea protocolului de predare – primire între deținătorii actuali și titularii retrocedării, procedură ce trebuie să demareze cu depunerea unei solicitări în acest sens de către Biserica Unitariană.

5.3. În drept, dispozițiile art.2 alin.1 din OG 137/2000 prevăd îndeplinirea unor condiții pentru ca o faptă să poată fi considerată discriminare și anume „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

5.4. Situația că la momentul autosesizării imobilul nu se afla în posesia efectivă a Bisericii Unitariene nu poate fi reținută ca o excludere sau restricție atâta timp cât partea reclamată a arătat și dovedit iar Biserica Unitariană a confirmat că procedura legală de retrocedare s-a finalizat cu scoaterea acestui imobil din domeniul privat al statului. De asemenea, conform solicitărilor au mai fost retrocedate către aceeași Biserică Unitariană alte două imobile ce au fost și predate.

5.5. Față de atitudinea Primăriei Cluj Napoca care a dus la îndeplinire hotărârile Comisiei speciale de retrocedare Colegiul nu poate reține în sarcina părții reclamate vreo intenție de a trata diferit Biserica Unitariană în problema retrocedărilor. Nu se poate vorbi nici de intenție indirectă întrucât aceasta a făcut toate demersurile legale pentru a pune în practică hotărârile de retrocedare, din cele 3 imobile solicitate a fi retrocedate 2 au fost deja predate, la acest moment inițiativa aparținând Bisericii Unitariene pentru a formula o cerere de predare efectivă a imobilului și de semnare a procesului verbal de predare – primire.

5.6. Nu se poate reține nici o situație comparabilă pentru a se putea analiza existența unei presupuse fapte de discriminare întrucât nu există asemenea situații, nici o altă biserică sau cult religios recunoscut în România nu au formulat cereri de retrocedare a unor imobile, situația Bisericii Unitariene fiind una deosebită.

5.7. În conformitate cu art.20 din OG 137/2000 sesizarea sau autosesizarea trebuie înaintată Consiliului în termen de cel mult un an de zile de la data săvârșirii faptei sau a momentului luării la cunoștință, motiv pentru care în soluționarea prezentei se rețin aspectele petrecute în intervalul 28.01.2009 și 28.01.2010 momentul depunerii autosesizării.

5.8. Din coroborarea susținerilor celor două părți implicate cu dovezile existente la dosar Colegiul apreciază că aspectele sesizate nu intră sub incidența OG 137/2000, ele nu sunt fapte de discriminare, ci relevă o situație de fapt, de blocaj și tergiversare în semnarea actelor oficiale care să ateste finalizarea retrocedării imobilului către Biserica Unitariană. Dreptul a fost recunoscut și acordat, neexistând o îngrădire sau restricție a acestuia astfel că nu suntem în prezența unei fapte de discriminare.

Opinia separată exprimată de Haller István:

5.1. Articolul 2 al **O.G. nr. 137/2000** prevede următoarele:

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

[...]

(3) Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

5.2. **Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

5.3. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.4. Potrivit **O.G. nr. 137/2000**, republicată, art. 20 alin. 6: „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice”.

5.5. Tergiversarea soluționării unei retrocedări timp de 5 ani de la data deciziei Comisiei speciale de retrocedare, către un cult minoritar, permite a se presupune existența unei diferențieri, iar reclamatul nu a răsturnat prezumția, arătând că în mod similar s-a tergiversat retrocedările și către Biserica Ortodoxă Română.

5.6. În concluzie, consider că tergiversarea îndelungată a retrocedării imobilului în cauză a reprezentat o diferențiere.

5.7. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap,

boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu" [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului**, art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.8. Conform argumentării prezentate la pct. 5.5. diferențierea are la bază criteriul apartenenței religioase.

5.9. Faptele arătate în petiție încalcă dreptul la proprietate.

5.10. Reclamatul nu a jussificat de ce a tergiversat timp de 5 ani retrocedarea imobilului.

5.11. Având în vedere cele arătate anterior, sunt incidente prevederile **O.G. nr. 137/2000**, republicată, art. 2.1.: nesoluționarea retrocedării pe un termen îndelungat, fără nici o justificare, de către reclamat, reprezintă o deosebire pe baze de religie care are ca efect restrângerea dreptului la proprietate a cultului.

5.12. Totodată sunt incidente și prevederile **O.G. nr. 137/2000**, republicată, art. 2.4.: comportamentul pasiv al reclamatului, prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat Biserica Unitariană din Transilvania și persoanele aparținând acestui cult.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu 5 voturi pentru și 1 împotrivă ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. În speță nu sunt incidente prevederile **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. Clasarea dosarului;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamatului, Ambasadei SUA din București, Asociației Umaniste din România, Bisericii Unitariene din Transilvania.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POP IOANA LIANA – Membru

VLAȘ CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 07.06.2011

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.:

H.I.

A.Cs.F. (opinia majoritară)

